

REGÉLŐ.

PESTEN csötörtökön aprilis 3^{kán} 1834.

Megjelen társával együtt hetenként kétszer vasárnap és csötörtökön. Fél évi díjja helyben képekkel 5 ft. boritéktalanul; postán 6 ft. pengőben. Képek nélkül egy ezüst forinttal olcsóbb. Buda-pestiek évnegyedenként is válthatnak példányt. A' folyóírásnak egyes száma 24 kr; egyes kép 12 kr. p. p.

TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

Senegalparti kunyhó

vagy Picard háznépének szenvedései.

1800-ban Picard ur, ki mindedig egy parisi írószobában (bureau) dolgozott, a' senegalparti franczia gyarmat (Niederlassung) törvény székénél irnoki (Greffier) hivatalt nyert. El nem határozható magát, hogy feleségét, és két leánykáját, kiknek idősbike csak két esztendő volt, illy hosszas utazás veszélyeinek kitegye, s ennél fogva abban állapodék-meg, hogy csak ő maga menjen hajóra, felesége pedig, mihelyt kisebb gyermekét a' jövő esztendőben emlőjétől elváltatja, utána jőjjön. Azonban a' háború lehetetlenné tette az asszony részéről ezen terv (planum) teljesítését, de kedvelt férjétől elválása szinte ketté repeszté szívet; ez volt oka, hogy lassanként elfonnyadott, és öt évi szenvedései után sirba költözött, minekutána atyjára bizná két leánykáját Saroltát s Amaliát, kik még mindketten igen fiatalok voltak, hogysen anyjok vesztén sokáig búsonghatnának, és így nagyapjuk házában boldogul tölték gyermeki korukat.

1809-ben elfoglalván az Angolyok a' senegalparti franczia gyarmatot, Picard ismét vissza tért hazájába háznépéhez. Reá következő esztendő mulva meghalván apósa, mostoha anyát adott leányainak, ki szeretettel teljes szivessége által csak hamar megnyeré az árvácskák sziveiket.

1814-ben 18-dik Lajosnak Parisba jötte után egy tábor-küldet (expeditio) állittatott-ki a' bresti kikötőben, melyre az Angolyoktól vissza nyert senegali gyarmatnak újabb birtokba vétele bizaték. Picard ismét vissza nyervén ottani régi hivatalát eltökélé, hogy többé meg nem vál familiájától. Különféle akadályok és késedelmek után végre 1816-

ban elhatározott, hogy az expeditio Rochefort-ban készítették-fel, 's ennél fogva Picard két idősb leányait kihozá az intézetből, mellyben eddig neveltettek, hogy őket is magával vihesse Afrikába. A' két leányok Mariával egyik unoka-tesvérökkel olly barátsági kötésre léptek, hogy egymástól soha se válnak-meg, 's ez okból annak szülőji engedelmet adtak neki, hogy két barátját a' távulas föld-részre is követhesse.

1816-ki Junius 17-én felszedé vasmacska-jit az expeditio, melly Medusa fregattból (ezen ment Picard familiája is) és még három hajóból Loire, Argus, és Echóból állott. A' szél és idő kedvezett, 's már 28-án látták a' teneriffai Picot (hegyet), hol Medusának több tisztjei engedelmet nyertek, hogy a' száraz földre kiszállhassanak némelly frisitő eledelek vásárlása végett.

Szerencsétlenségre volt a' Medusán a' zöld hegyfoki emberszerető (philantropé) társaságnak egy tagja is. *) Ezen Richefort nevű férjfiú azt állitá, hogy e' világrészi tengeren már több izben utazott, 's jól ismeri annak minden kőszirtjeit (Klippe), gázló helyeit (Untiefe, csekély mélység) és veszedelmeit. A' fregát kapitánya Le Roi Lachaurays tehát bizodalommal tisztelé őt, és a' fregát vezérlését reá bizta. Hijában terjeszték a' kapitány elejébe tisztjei, milly merészség volna ennyi bizodalmat helyezettetni egy idegenben, és hogy ők soha se fognak olly embernek engedelmeskedni, kinek semmikép sincs hatalma nekik parancsolni; de a' kapitány nem hallgatott ellenvetéseikre, 's a' kormányos az egész legénységgel együtt parancsolatot vön, hogy Richefortnak vakon engedelmeskedjenek. Ez hogy elő terjesztett ismereteivel dicsekedhessék, egészen megváltoztatá a' hajónak menetelét, 's azt czéliránytalanul olly gyakran fordítottá-meg, 's keresztül kasul kovályogtatta, hogy a' matrózok végre nem engedelmeskedtek neki, és nyilván szemébe mondák, hogy ő csak tudatlan dicsekedő volna. Mindazáltal még is olly határtalan bizodalmat tudott maga iránt a' kapitánytól kicsalni, hogy ez még örült, hogy olly valakire talált, kire igazga-

*) Ezen társaság mintegy 60 személyt számlált. A' kormánytól szabad átutazási kedvezést, és engedelmet nyert a' zöld hegyfok félszigetének miveltetésére; de a' gyarmat majd csak ama sorsra jutott, mellyet a' Champ d'asylenak kellett tapasztalnia.

tói tisztségének nehéz terhét áttehette, és minden ellenvetések, és panaszok foganatlanok lévének előtte. Így telt - el a' hónap 29—30-ika; már is kezdték érezni a' saharai pusztáról tolongó forró szeleket, 's Julius elején meglátták a' bojadori hegyfokot, és a' saharai partot. A' tenger színének rögtöni változása a' legénység tapasztaltabb tagjait aggodalomba hozá; de Richafort a' látkör határán lebegő fehér felhőt a' fehér hegyfoknak tartván, a' helyett, hogy ama rendelkezésekhez tartotta volna magát, mellyeket a' tengeri ministerium a' Senegal felé küldött minden hajó számára kiadni szokott, azokkal éppen ellenkező utnak tartott. Hijában adott az Echo, melly a' Medusát Julius 2-ikáig hiven kísérte, egy jelt a' másik után, mert ezekre nem ügyeltetett, és így az Echo a' többi hajókkal amazt nem követé többet, 's ezekkel el is érkezék szerencsésen a' gyarmathoz. Még egyszer figyelmeztették a' Medusa tisztjei a' kapitányt ama veszedelemre, mellyel őket Arguina zátonya fenyegeté; sőt inkább közülök egyet elfogott, hogy ez általa' többit minden további ellenvetéstől elijessze, 's Picard urnak, ki ez utat már kétszer járta-meg, kérése és intései is kellemetlen módon utasították vissza.

A' szél azonban mindig nevedkévén a' hajót mind inkább fenyegető kőszirtek felé hajtotta. A' viz színe egymásra változott, mindnyájokat valamelly tompa merevedtség fogá-el, 's délutáni három óra tájban a' hajótetön (Verdeck) közönséges jajszó hallaték, mert az ott levők észre vették, hogy a' hullámok homokosak voltak. — A' kapitány most megparancsolja a' mélység vizsgáztatását (Sondieren); — eleinte 18, majd azután csak 8 ölnyire talál-
nak; most ismeré-el végre tévedését, 's meghagyá, hogy a' hajó menetelét változtassák - meg; de már késő volt. Egy erős taszítás értésökre adá, hogy a' hajó megfeneklett. Ijedtség és rémülés fogta-el valamennyit. Boszút kiáltva rohantak e' szerencsétlenség szerzőjére, hogy őt a' vízbe dobják; azonban Picard ur 's némelly tiszték közbevetésök által őt megszabadították, 's a' legénységet lecsilapíták. Már most szabadulási módokról tanakodtak; hathatós hangon parancsolák a' tiszték, hogy a' hajót könnyítsék-meg; de a' félszeges rendelkezésekkel csak a' drága időt vesztegették, mellyek éppen azon okból foganatlanok maradtak.

Kiki bizonyos levén a' hajónak semmivé leendésén, már most csak az emberek megmentéséről gondolkodtak. Némellyek a' legénységnek az arguina-i szigetre, melly közel látszott lenni, átvitetését tanácslá; mások ugy vélekedtek, hogy mind a' legénységet mind az utazókat csónakokon egymás után szállítsák-ki a' saharai pusztá partjára, 's annyi eleséget vigyenek magokkal, hogy onnan a' Senegalban levő Szent Lajos (St. Louis) szigetébe érhessenek. Megmutatá a' következés, hogy eme terv kivihető vala, de szerencsétlenségre el nem fogadtatott. A' gyarmat igazgatójává kinevezett Schmalz ur arra szavazott, hogy tutajt (talpat) készítsenek, melly 200 embert 's a' szükséges eleséget elbirja; ezen terv, jóvá hagyván azt a' két fő parancsnok, elfogadtatott.

Már most siettek az ahoz való alagyokat (Materiale) a' tengerre hányni, 's ama véleményt terjeszteni, hogy a' kik ezen tutajra rendeltetnek megmentésök végett, rajta nagyobb kényelemre (Bequemlichkeiten) 's bátorságra fognak találni, mint a' fregáta sajkáján (Schaluppe) vagy csónakjain; midőn pedig elkészült, szentül megígérték a' parancsnokok, hogy azt a' hajók kísérni fogják a' pusztá partjáig, hol valamennyin egy vándorseregbe (Karaván) fognak egyesülni, hogy élelem 's fegyverrel ellátva a' Senegalig vándorolhassanak.

Julius 3-kán a' Medusa kiemelését a' zátonyból ismét megpróbálták, de sikeretlenül; ez okból már most csak a' hajó elhagyását illető készülétekkel foglalatoskodtak. A' tenger mindig zajosabb lett; 4-kén csillámlott ugyan a' remény szikrája, mivel a' tengerdagadás (dagály) majd csak kiemelte a' hajót, 's ha az ágyúk vízbe hányattak volna, hihetően kiemelődik vala; de Lachaumareys ur arra nem határozhatta-el magát, 's vizapadáskor a' Medusa olly mélyen süllyedett, hogy kiszabadítására minden lehetőség eltűnt.

(Folytatás következik.)

ORSZÁGISMERTETÉS.

Balaton melléke.

(Utazási töredék levelekben.)

I.

Aug. 10-ról.

Édes Antalom! — Milly kétes köd ölébe van zárva a' jövő, nyilván bizonyítja esetünk. — E' szavak közt „látalak rövid időn ismét te hű lélek“ csattant szét ajkinkon a'

bucsú-csók. 'S Istenem! hogy megjátszott reményünk. Téged messze ragadt-el a' végzet, messze születési fészkedtől; mert, hogy kimiveld fogékony elmédet, felsőbb parancsból szinte Bécsbe édes honunkból kiutaztál, hova rendszerint rendünk virágjai küldetnek bővebb kiképzésre. — Mély fájdalom bélyegzé leveledet, 's bennem hason-szenvet (sympathie) fakasztának e' szavaid: „Sorsom eggyé lett sziveinket gyilkos kézzel hasítja szét; nyugodjunk-meg kemény végzetén; látlak még valaha, de ki tudja mikor? — Te Szala kies vidékére szálsz szünidődöt tölteni, hol rajos képzeletid hon vannak; ird-le legalább azon regényes tájt, mellyet mélyen tisztelt Kisfaludynk örök vágyási és képzeletid tárgyá varázsolt munkájival.“ — Rövid az, mit én erre felelhetek, 's tökéletlen. Correggiót szerettem volna helyembe, ki azt, mi most lebegő képzeletim szárnyain leng, testesíti vala. Szigliget — miről mi olly sokat tudánk képzelődni — Szigliget volt, mint tudod, utam iránya, hova Augustus 4-én el is értem P barátunkkal. Esti homály fedé az egész kellem-tájt, 's én elaltatva érzékimet, hogy a' holnapi meglepés annál erősebb bájjal ragadja-meg őket, tollak közé bujtam. — Menyei pompával tünt-fel a' pirongó hajnal, 's vér-rózsa gyanánt égtenek Badacson és Szigliget sziklás ormai — mint hajdan Gyula 's Rózsa vészteljes végső esthajnalán — midőn én a' hegycsucson a' yár gyászdüledéki közt köszöntém a' rendkívüli reggelt. — Ah édes Antalom! hadd ekkori érzésimet kizárólag bennem élni, mert hijába kontárkodnék nyelvem azoknak kimondásában! — Sejtő álmin képei testesülve legelteték most szemeimet; a' méltósággal emelkedő nap arany-sugarain keletre futának nézetim, hol édes fészkem felett derengének. Majd az erdős Somogyba tapadék, mellynek balatoni határán domborodik a' kettős Fonyód (két domb); majd Hunnia tengerére az ősz Balatonra szálltak szemim, mellynek ingó tükrén ezüst hullámok cikáztak. Ennek délszaki partján egy a' többtől elkülönzött dombon áll a' szmihályi remete-lak kápolnástól, melly az andalgó lelket szelid fohászra inti; e' felett pedig a' hosszan nyujtódzó Sárkányhegy. Ezek jobbról. — Balra a' nektáros Badacson komoly méltósággal tekint a' lábát csókdosó Balatonra, 's vidékbe, mellynek ő örömtejet adó asszonya és szüretkori focusa. Ennek vállán túl, mint valamelly felleg,

látszik Tihany, de igen homályosan; megettem a' temé-
dek ború Sz. György, 's mellette jobbra Csobáncz,
's még ezeken túl a' Bakony szélén Haláp vicsorog szürke
ormaival, túl pedig rajta a' Bakonynak végtelen rengetébe
vész-el a' szem. — Dél után Csobánczra rándultam-fel, hon-
nét szint' olly szívemelő a' kilátás, 's már itt a' sokkal
magosabb hegyen álló romok közül a' távolabbi tárgyak
tisztábban kivehetők. — Tisztábban emelkedék-fel most
előttem a' Bakonynak setét öléből a' gyönyörűn viritó Som-
lyó szép lakokkal tarkázva; tisztábban látszék Tátika
süvege délre, 's nyugotra Sümegvár foka, hátul pedig
Veszprim hegyei. Csobáncznak szomorú düledékei közt tá-
molygék, 's akár merre fordultam, ősink elhamvadt fész-
keik tűnének szembe. Lelkemet így a' régi szilaj, de tán
bolderabb időkbe andalítván nem akarva is eszembe szöké-
nek Kisfaludy keserv-szavai:

Pusztán áll az enyészetnek
Szomorító bús jele,
Hajdan büszke nemeseknek,
Most a' baglyok lakhelye.
Borzasztó, bús, mély csend hallgat
A' falak közt mostan ott,
Hol hajdan az uri élet
'S öröm mozgott és zajgott.

Keserű érzések faggaták mellemet ezen elmélkedésem
közben, midőn a' lehaladó nap haza intett. Édes Antalom!
olly szép, olly búsan gyönyörködtető vidék ez, hogy a'
Himfyk, Regék, és Gyulák csak illy kellemteli fészkekben
tenyészhetek. Isten veled! *(Végzet következik.)*

J E L E S M O N D A S.

Szerelem.

A' szerelem — — ollyan, mint reggel az árnyék
Mindig kissébb lesz, 's végre letűnni szokott:
Ám de barátságunk ollyan, mint estveli árnyék
Nőttön nő, éltünk míg le nem alkonyodik.

Vitkovics.

Ember és növény. Ollyan az ember, mint a' hazai plán-
ta; szívesen ver gyökeret az édes, a' csendes honban, 's őt nem
mozdithatod a' nélkül, hogy apró hajsza-gyökérkéji közül vala-
melyikét ne sértsd.

Fáy András.

Aphorismák Styriából. Az ész fáradozása a' szív he-
vét megfojtni, mit többnyire érdemnek tekint, nagy vétség! mert az

ész önhitt, szeretet csak a' szivben tanyáz. De ha a' kettő frigyét köt, annyszor lobban-fel a' tett, valahányszor a' munkás életben az ész és sziv egymást érintik.

A' történet tetteken alapul. A' tettek közjává válnak, mihelyt az idő lefolyt, mellyen által azok a' jövőre hatának. A' szenvedélyek ugyan azon szivvel halnak-el, mellyben lakoztak. Csak azon tett remek közjó, melly a' szenvedélyek halálát túl élte.

T. P. J. huszár hadnagy.

K Ö L T É S Z E T.

K i b o l d o g ?

Ki boldog? — Az ki Mammont
Rablánczra füzve órzi
Szekrénye tömlöczében?
Nem; — retteg ő csak egy kis
Szellőcse moccanásra,
Rablók elől dugozza
Imádott istenét, és
Nem alhatik miatta.
Ki boldog? — Az kit a' hir
Szárnyára véve harsány
Lármáju trombitával
Magasztal? — Ó nem; az, kit
Ma száz ajak dicsér, majd
Holnap kövezni száz kar
Feszül-ki; 's majd ha a' nap
Lenyugszik, hallgat a' hir,
Mint a' fűlepte sirdomb.
Ki boldog? — Az, ki fényes
Polczon ragyog — kezébe
Élet-halál, 's előtte
Térdek-fejek hajolnak?
Nem; hány irigy mereszti
Kancsal szemét utána.

Ó mennyi tört fészit-ki
És mennyi vermet ás a'
Fondorkodás elébe.
Délceg hegyekre száll a'
Villám, az égre nőtt csert
Vihar dühöngve rontja.
Ki boldog? Az, ki a' jó,
Igaz, helyes körül tud
Világos értelemmel
Forogni, 's szíve csendes,
Kit szőke lányka karja
Ölel szerelmi hévvel?
Ah! én is eddig illyen
Boldog valék, de már nem;
Ámbár tudok igaz, jó,
Helyes körül forogni
Világos értelemmel;
Bár csendes a' szivem, de
Boldog miként lehetnék,
Ha Czidli hitszegő lett,
'S sirnom kell a' mig élek
Keservesen miatta.

Ángyán Mihály.

A' violához.

Kék viola! téged látlak a' kék eget kékjében,
Téged látlak kedvesemnek ragyogó kék szemében;
Ó ha annak (mint szeretném) ugy oda adhatnálak,
Szépségedért 's kékségedért örökké áldanálak.

Grúsz Auróra.

K Ü L Ö N F É L E.

Leghíresebb szakács. Nem régiben Európában ama leg-híresebb szakács Viard ur halt-meg, ki már Katalin császárnét Krimbe tett nevezetes utazásában követte, nevezetes jószágot hagyván maga után. Bridgewater herczeg, kinek darab ideig szolgált, neki egy főző és egy szenes serpenyőt ezüstből hagyta végintézetelen illy felirással: „Viard urnak a' háladatos gyomor.“ Ezen szolgálatában 6,000 frank fizetése volt évenként, szabad lakása és még e' felett 3,000 frankja kávéra. IV-ik Györgynek megtagadása ama kívánságát, hogy első szakácsa legyen.

Legnagyobb hadi hajó. Az eddig épített tengeri hajók közül legnagyobb az, melly északi Amerikában Philadelphiában készült-el nem régiben, 's., „Pensilvania“ nevet visel. Hosszasága 220 láb, szélessége 57; négy fedele van, 's mintegy 150 nehéz ágyú, és más fél ezer ember férhet-el benne.

Furcsa házas ság. Egy Irlandi minap Parisban a' Hótel de Suède-nél szállott-meg, és mosónét kívánt, ki el is hozott neki. A' mosóné egy nagy rakás szennyes ruhát össze szed a' pallóról, 's haza viszi. Mintegy fél óra mulva kopogást hall ajtaján az Irlandi, a' mosóné ismét megjelen, 's nagy csudálkozására egy nagy csomó banknotát nyújt neki, mellyet a' szennyes közt talált. Az Irlandi a' derék találónét meg akarja jutalmazni, de ez semmit el nem fogad. Februar első napjain ezen Irlandinak 's a' mosónénak esküvőjeket látta Paris.

Néjma intézet az austriai birodalomban jelenleg 8 van, mellyekben siketnémák országos költségen neveltetnek 's tanittatnak. Egy Bécsben 70, Prágában 40, Linzben 65, Brixben 15, Grätzben 25, Mailandban 34, Lembergben 10, Váczon mintegy 40 nevéndékkal.

Mulattató. A' cső durrant, 's a' jó formán homályos szemű falusi borbély lélekszakadva futott a' cser szélébe, hol vernyeges özre lőtt; de mint aludt-el benne a' vér, midőn a' vélt állat helyett az erdőben tanyázó cigány csaladnak (familia) egyik purdéja fekvék előtte tökéletesen agyon löve. E' szerint tehát az öreg vajdával alkura kellett lépni, 's a' borbély kettejek közt csendesesen hozott ítélet szerint 30 forintot fizetett a' cigánynak. Ez zsiros torral vendéglé övéjít, 's mig pénze tartott, jól élt a' fekete sereg. De elfogyott, mint minden a' világon, a' 30 forint. Felkapja tehát az öreg vajda a' szabadon csatongló purdék egyikét, 's viszi a' borbélyhoz, hogy az előbbi áron lőné ezt is agyon; de most az egyszer bottal utasittaték-el. H i d e g h Mihály.

Csere-rejtvény.

- (13 betű.) Én vagyok, és nem tudsz kitalálni? Be furcsa dolog. Ma Már pedig olvastál, és tudod a' nevemet.
 Száma tulajdonságimnak lásd ennyire terjed:
 2. 3. 4. Enyhítő ital ez többnyire nyári napon;
 9. 7. 8. Reggel milly sok ezért táplálok, tudja, ki izlelt;
 11. 6. Testi tag, és élted csermelye benne folyik,
 Van neked is. — Leszel-e valljon te is egykoron ilyen
 12. 11. 10. Nagy kétség; ritkán éri az ember e' czólt.
 5. 1. 2. 3. 9. Szép művész, engem ki kezében forgat ügyessen.
 4. 5. 2. 9. Ez vagy, hogy ha nevem nem leled, én nevetek!
—n—j.

Előbbi rejtvény: Prága.

Szerkezi R ó t h k r e p f G á b o r, halpiarcz 86. szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi, uri utsza 612.